

Kennarar: Umsjónakennarar

Tímafjöldi: 10 tímar á viku

Menntagildi námsgreinar:

Góð kunnátta í móðurmáli er meginundirstaða staðgóðrar menntunar. Íslenskukennslu er í meginatriðum skipt upp í fjóra flokka: talað mál og hlustun, lestur og bókmenntir, ritun og loks málfræði. Lestur er öflugt tæki nemenda til þess að afla sér þekkingar og tjáning í ræðu og riti er ein af nauðsynlegum forsendum þátttöku í samfélaginu. Í lýðræðisþjóðfélagi er mikilvægt að geta tekið virkan þátt í ýmis konar umræðum, hlustað af athygli og skilið og greint þær upplýsingar sem fyrir augum og eyrum ber.

Kröfur samfélagsins til lestrarfærni hafa breyst mikið á undanförunum árum. Mikilvægt er að nemendur nái góðum lestrarhraða en ekki síður að þeir öðlist góðan lesskilning og séu gagnrýnir á þann texta sem lesinn er. Leitast er við að auka leshraða, lesskilning, almennan lestraráhuga og þekkingu á íslenskum bókmenntaarfi með lestri margs konar bókmenntaverka og ritaðra texta. Lestur og ritun tengjast óhjákvæmilega. Til þess að nemendur geti mætt kröfum samfélagsins um að geta tjáð sig skriflega í námi, starfi, félagslífi og einkalífi þurfa þeir bæði að beina sjónum sínum að sjálfum textanum, efni hans, skipulagi, málsniði og stíl og tæknilegum atriðum eins og skrift, stafsetningu, uppsetningu og frágangi. Í ritunarverkefnum er lögð áhersla á að nemendur setji efni sitt skýrt og skipulega fram með ýmsum hætti, allt frá frjálsri ritun í skipulagðar ritgerðir. Markmið málfræðikennslunnar er að gera nemendur viðræðuhæfa um mál og málfar, gera þá að betri málnotendum og glæða áhuga þeirra á móðurmáli sínu.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá þau hæfniviðmið sem unnið eftir, hvaða kennsluhættir eru viðhafðir og hvernig námið er metið. Í lotum í Mentor er að finna nánari lýsingar á tilhögun þeirra viðfangsefna sem nemendur fást við.

Komið er til móts við mismunandi þarfir nemenda með ýmsum hætti. Þeir sem þurfa aukna námsaðstoð vinna samkvæmt einstaklingsáætlunum eða námskrám sem umsjónar- eða faggreinakennari setur upp í samráði við foreldra. Það sama á við um þá nemendur sem geta tekist á við flóknari eða viðameiri viðfangsefni.

Námsflokkar:	Hæfniviðmið	Kennsluhættir	Námsmat
<p>Talað mál, hlustun og áhorf</p>	<p>Nemandi getur:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tekið virkan þátt í umræðum. • hlustað og horft með athygli á upplestur, leikið efni, ljóð og söngva. • sagt frá eftirminnilegum atburði og lýst ákveðnu fyrirbæri • endursagt efni sem hlustað hefur verið á • tjáð sig frammi fyrir bekkjar-félögum. • sýnt tillitssemi og kurteisi • sungið algenga barnasöngva og farið með pulur. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nemendur fá tækifæri til að tjá sig fyrir framan bekkjarfélaga sína, segja frá eigin reynslu, endursegja og lesa upp eigin texta og annarra. • Nemendum er gerð grein fyrir þeim reglum sem gilda þegar margir þurfa að tjá sig í einu. • Nemendur hlusta á upplestur á sögum og ljóðum bæði sem kennari les og flutt eru á annan hátt, t.d. á hljóðbók eða myndbandi. 	<p>Í <i>öllum flokkum</i> er leiðsagnarmat sem felst í því að nemandi fær leiðbeiningar og hvatningu á meðan á vinnu stendur. Símat og leiðsagnarmat fer fram á allri vinnu nemenda.</p>
<p>Lestur og bókmenntir</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nefnt heiti og hljóð allra bókstafa. • tengt bókstafi og myndað orð. • lesið léttan texta. • valið lesefni eftir áhuga og lestrargetu. • beitt hugtökum sem tengjast bókmenntum s.s. sögupersóna, höfundur og ævintýri. • nýtt orðaforða, þekkingu sína og reynslu til að skilja texta og ráða í merkingu orða. 	<ul style="list-style-type: none"> • Við lestrarkennsluna er stuðst við hljóðaaðferð. • Unnið er með bókstafina bæði heiti og hljóð en einnig heilar orðmyndir. • Um leið og börnin geta lesið fá þau lestrarbækur við hæfi og lesa heima daglega. Einnig lesa þau daglega hjá kennara. • Lögð er áhersla á aukinn orðaforða og lesskilning með margvíslegum verkefnum tengdum lestrarbókum. • Hópastarf og útinám/vettvangsnám verður notað í íslenskukennslunni og þar verður m.a. stuðst við kennsluaðferðina <i>Leikur að læra með íslensku</i>. 	<p>Viðmið í lestri að vori 1. bekkjar eru:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 75 orð eða meira á mín.- mjög góður árangur. • 55 – 75 orð á mín. - góður árangur. • 20 – 55 orð á mín. - nokkuð góður árangur • 0 – 20 orð á mín. - nemandi þarfnast aðstoðar. • Bókstafakannanir eru lagðar fyrir þá nemendur sem ekki eru farnir að lesa samfelldan texta. • Lesfímipróf eru lögð fyrir þrisvar sinnum á skólaárinu, í september, janúar og maí. Nemendur eru lestrarprófaðir oftast ef þurfa þykir. • Skimunarprófið Leið til læsis lagt fyrir í október.

Ritun	<ul style="list-style-type: none"> dregið rétt til stafs og skrifað í rétta átt. haldið rétt á skriffæri. ástundað vandvirkni og góðan frágang. samið einfaldan texta frá eigin brjósti. nýtt sér fyrirmyndir í ritun s.s. af lestri bóka og blaða. skrifað og leyft öðrum að njóta þess með upplestri höfundar eða lestri lesanda 	<ul style="list-style-type: none"> Áhersla er lögð á þjálfun fínheyfinga. Kennd eru frumatriði skriftar svo sem stafdráttur, skriftarátt, rétt grip á skriffæri, réttar líkamsstillingar, grunnform stafa/talna og frágangur. Nemendur vinna skapandi ritunarverkefni heima í sögubók. Einnig vinna þeir í atburðabók í skóla, þar sem þeir skrifa eða fjalla um ýmsa atburði í daglegu lífi þeirra. Nemendur vinna með stafsetningu orða heima og í skóla. 	<ul style="list-style-type: none"> Gátlisti verður notaður til að meta hæfnipætti í ritun í sögubók.
Málfræði	<ul style="list-style-type: none"> beitt töluðu máli og rituðu af nokkru öryggi og ræður yfir orðaforða og málskilningi sem hæfir þroska. þekkt og fundið nokkur málfræðihugtök, s.s. bókstafi, tölustafi, hljóð, orð, punkt, setningu og málsgrein. myndað einfaldar málsgreinar. leikið sér með orð og merkingu þeirra s.s. með því að ríma og fara í orðaleiki. 	<ul style="list-style-type: none"> Kennsla í málfræði er samofin kennslu í öðrum þáttum móðurmálsins. Kennd eru málfræðihugtök um leið og þau koma fyrir í máli og málnotkun s.s samheiti, andheiti, eintala og fleirtala. Notuð eru öll tækifæri sem gefast til að leika með málið með rími og orðaleikjum. 	Verkefni lögð fyrir og niðurstöður birtar á Mentor.

Námsmat:

Stuðst er við leiðsagnarmat yfir veturinn og matið rætt í einstaklingsviðtölum við foreldra og börn. Hæfniviðmið eru metin jafnt og þétt yfir skólaárið.

Námsefni:

- Við lesum A, vinnubók
- Íslensku hefti
- Markviss málörvun
- Ritún 1
- Atburðabók
- Lestrarbækur nemenda
- Skriftarhefti
- Ýmislegt af veraldarvefnum.